

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
PODĚKOVÁNÍ	15
ÚVOD: VOLBA VÝCHODISKA	17
I. CIVILIZACE	21
I.A CIVILIZACE OBECNĚ	23
I.A1 Civilizace, kultura a společnost	23
I.A2 Civilizace a náboženství	26
I.A3 Společnostně-vědní relevance	28
I.A4 Identita a vědomí civilizační příslušnosti	31
I.A5 Dějinný rytmus a návaznost civilizací	37
I.B CIVILIZACE V PARADIGMATECH LIDSKÉHO ÚDĚLU	47
I.B1 Současný pohled a první paradigmata	47
I.B2 Evropský prostor a rytmus paradigmat	54
I.B3 Paradigma a rytmus Dálného východu	62
I.B4 Civilizační kontrasty v jižní Asii	70
I.B5 Sjednocení Levanty v islámu	78
I.B6 Sřet paradigmat na přelomu tisíciletí	85
I.B7 Příčiny a logika rozdílů mezi paradigmaty lidského údělu	87
II. SOCIÁLNÍ FORMACE	93
II.A SOCIÁLNÍ FORMACE OBECNĚ	95
II.A1 Sociální formace a struktura moci	95
II.A2 Mnohorozměrnost sociálních formací	100
II.A3 Sociální formace a ideace	107
II.A4 Časový sled sociálních formací	113

II.B	SOCIÁLNÍ FORMACE A DĚJINNÁ REALITA	118
II.B1	Úvodní poznámka	118
II.B2	Městská polyarchie a impérium – Mezopotámie a Foiničané	121
II.B3	Polyarchie klasického Řecka	126
II.B4	Řím od polyarchie k impériu	133
II.B5	Izrael mezi monarchií a hierokracií	138
II.B6	Čína od feudality k impériu	144
II.B7	Vývoj sociální formace Indie před výzvou Západu	152
II.B8	Sociální struktura islámské civilizace ve středověku	157
II.B9	Dynamika zdánlivě statických formací: a) faraonský Egypt b) imperiální Čína	162 165
II.B10	Poznámka ke vztahu mezi sociální formací a civilizací	171
III.	REVOLUČNÍ TRANSFORMACE NADNÁRODNÍHO DOSAHU	175
III.A	OBEČNÁ POZNÁMKA	177
III.B	REVOLUČNÍ TRANSFORMACE FRANCIE	180
III.B1	Problematika revoluce	180
III.B2	Průběh rozkmitové fáze revoluce	184
III.B3	Bonapartovské řešení a restaurační kompromisy	187
III.B4	Druhé kolo revolučního procesu	189
III.B5	Revoluce ve vztahu k náboženství	192
III.C	REVOLUČNÍ TRANSFORMACE RUSKA	194
III.C1	Úvodní slovo	194
III.C2	Historické kořeny	196
III.C3	Vnitřní protiklady	200
III.C4	Západní vzory a ruská skutečnost	204
III.C5	„Vývoz“ revoluce	209
III.D	REVOLUČNÍ TRANSFORMACE ČÍNY	212
III.D1	Předpoklady a předehra	212
III.D2	Marný pokus o reformu	215
III.D3	První kolo revoluce: vláda z pověření lidu, nebo další nebeský mandát?	216
III.D4	Druhé kolo revoluce: evropsko-americký, či evropsko-asijský vzor?	218
III.D5	Třetí kolo revoluce: recepce, nebo rekonstrukce?	221
III.D6	Snaha o konsolidaci: spektrum protikladů	225
III.E	ÚVAHA KOMPATIVNÍ	229

IV.	NÁROD, NÁBOŽENSTVÍ A STÁT	233
IV.A	ÚVODNÍ POZNÁMKA	235
IV.B	KONTINENTY NA OSE ATLANTIKU	238
IV.B1	Sémantická problematika	238
IV.B2	Etnopolitická struktura současné Evropy	244
IV.B3	Dvěstě let etnopolitického vývoje Evropy	252
IV.B4	Typologie etnopolitických vztahů ve světovém měřítku	256
IV.B5	Stratifikační a etnopolitická struktura Ameriky	260
IV.B6	Dějinné předpoklady etnopolitické struktury Afriky	267
IV.B7	Tvárné osy africké modernity	274
IV.C	ASIE A OCEÁNIE	286
IV.C1	Slovo o multiplicitní komplexitě Asie	286
IV.C2	Dějinné předpoklady afro-asijské institucionalizace islámu	287
IV.C3	Etnopolitická struktura zeměpisného jádra islámské civilizace	292
IV.C4	Arabský svět a levantská problematika roku 2000	297
IV.C5	Severní pomezí islámu a asijské Rusko	302
IV.C6	Peripetie civilizačně rozdělované Indie	306
IV.C7	Etnická a náboženská struktura indicko-malajského prostoru	311
IV.C8	Mezi Indií a Čínou	321
IV.C9	Čína a Číňané (Říše středu a národ Chan)	328
IV.C10	Korea a její rozpolcenost	331
IV.C11	Země vycházejícího slunce (Japonsko)	334
IV.C12	Oceánie a kontrasty Pacifiku	337
IV.D	ZÁVĚREČNÁ ÚVAHA	341
V.	REVOLUCE A TRANSFORMACE LOKÁLNÍ POVAHY	347
V.A	OBEČNÁ ÚVAHA	349
V.B	TURECKO	352
V.B1	Úvodní charakteristika	352
V.B2	Národnostní a náboženská problematika	354
V.B3	Sociálně ekonomická problematika a předrevoluční situace	356
V.B4	Od pokusu o reformu k revoluci	359
V.B5	Od revoluce k transformaci	362
V.C	ÍRÁN	368
V.C1	Úvodní charakteristika	368

V.C2	Revoluční pokus o konstituční monarchii	369
V.C3	První impérium – pokus o transformaci	371
V.C4	Konstituční mezihra – pokus o sociální revoluci	372
V.C5	Druhé impérium – bílá revoluce	374
V.C6	Islámská revoluce	376
V.C7	Islámská republika a boj o její orientaci	380
V.D	JAPONSKO	384
V.D1	Úvodní úvaha	384
V.D2	Recepční hybrid – ricurjó systém	385
V.D3	Dyarchie – šógun a tennó	388
V.D4	Dramatický záblesk modernity	391
V.D5	Pečovatelská izolace – Tokugawa	393
V.D6	Otevření zvenku – kokutai systém	397
V.D7	Zhroucení aspirací na světovou velmoc – nařízená forma recepce	399
V.E	MEXIKO	402
V.E1	Strukturní předpoklady	402
V.E2	Emancipace kolonizátorů	405
V.E3	Revoluce a občanská válka	406
V.E4	Revoluční reforma	408
V.E5	Konsolidace a nové zaměření	410
V.F	KOMPARATIVNÍ VÝSLEDNÁ ÚVAHA	416
VI.	SOCIOLOGICKÉ PARAMETRY A TRENDY DĚJIN	419
VI.1	Poznámka ke struktuře knihy	421
VI.2	Motivace, participace a stratifikace dějinných subjektů	423
VI.3	Moduly konfigurační proměnlivosti	431
VI.4	Cesty vědění a dovednosti	438
VI.5	Cesty náboženství a přikázání	446
VI.6	Cesty státu a práva, práce a majetku	457
VI.7	Žena a její status	470
VI.8	Výhledy jasné a pochmurné	478
	PŘÍLOHA: Míry lidského vývoje	492
	MAPOVÁ PŘÍLOHA	497
	LITERATURA	513
	JMENNÝ REJSTŘÍK	545
	REJSTŘÍK OBECNÝCH A TEORETICKÝCH POJMŮ	